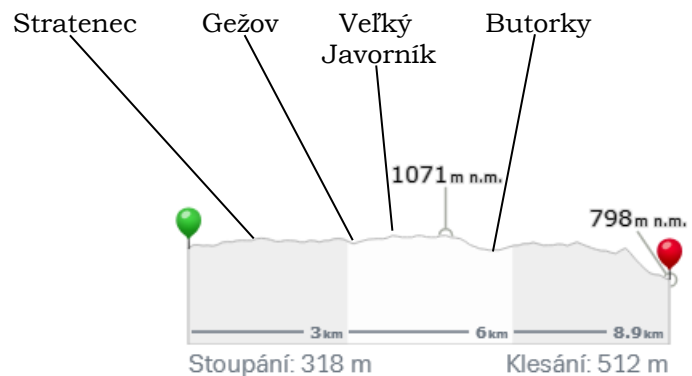

VYSOKÉ JAVORNÍKY (červená)

Sedlo Bukovina	985m	0 km
Sedlo pod Stratencom	1013m	0,5 km
Stratenec, památník	1055m	1,0 km
Sedlo Gežov	1040m	2,8 km
Sedlo pod Velkým Javorníkom	1050m	4,0 km
Butorky	982m	5,2 km
Sedlo pod Hričovcom	960m	7,1 km
Pod Soliskom	900m	8,3 km
Sedlo pod Lemešnou	800m	9,0 km

START

horské sedlo Bukovina

CÍL

Sedlo pod Lemešnou (Pindula)

Tyto údaje od Mapy.cz mohou být nepřesné.

TURISTICKÉ INFORMACE

Javorníky jsou součástí geomorfologického celku Západních Karpat a prostírají se podél česko-slovenské státní hranice. Podstatně větší část však leží na Slovensku. Nejvyšším bodem celého pásma je Velký Javorník (1071m), jedinou českou tisícovkou Malý Javorník (1019m) a zajímavý je též rozložitý izolovaný vrchol Makyta (923m). Od sousedních pohoří jsou Javorníky odděleny Makovským a Lyským průsmekem, kromě nich se tu ale nachází i dvě další výrazná sedla: Papajské sedlo a Sedlo Lemešná, označované také jako Pindula. Ve vyšších polohách Javorníků převládají horské smrčiny s občasným výskytem jedle, níže ve svazích se dochovaly původní bukové a jedlobukové lesy. Obě strany hranice jsou součástí chráněných krajinných oblastí a průběžně jsou tu pozorovány všechny naše velké šelmy včetně medvěda.

Sedlo Bukovina (985m) se nachází v hlavním hřebeni Javorníků, v tzv. Vysokých Javornících. Dostat se sem lze buď po hřebenové červené značce od hotelu Portáš (1:30) či od Malého Javorníku (0:30 hod.), nebo po zelené ze sedla Přischlop (2km), odkud vedou cyklostezky a turistické chodníky do Velkých Karlovic a Karolinky. Frekventovaná hřebenovka pak pokračuje na Stratenec (0:35 hod.) a dál k Velkému Javorníku. Kromě rozcestníku tu stojí 2 tabule s nahuštěnými informacemi o běžkařské magistrále a zajímavostech ze širokého okolí, též dvoje posezení, z nich jedno nadstřešené a velký kámen s kovovou plaketou, kde se dočtete: „XII Bukovina. Zarastající horská lúka, jedno z miest výskytu karpatského druhu nevädza mäkká v Javorníkoch. Kameň venovala obec Papradno.“ Celá lokalita, ač na oko upravená, stále nějak podprahově působí dojmem, že se někomu nechce moc starat. Mělo by tu být zastavení **Naučné stezky Javorníky**, místo panelu NS je tu však jen tento kámen a na sousedních tabulích zbytečné všeobecné informace odlákávající turistu do desítky kilometrů vzdálených destinací, případně sdělující věci, které jsou všem zcela zřejmé. Bohužel, až takto během let naučná stezka degradovala. Přitom jde o jednu z nejdelších NS v Evropě (25km), a zároveň o první celoročně veřejně přístupnou NS v Beskydech (vznikla roku 1979). Dříve měla 11 zastavení, po rekonstrukci v roce 1993 se rozšířila na 17 zastavení. Na internetu visí prohlášení, že info panely působily v přírodě rušivě, proto byly netradičně nahrazeny kameny, věnovanými okolními obcemi. Systém má být doplněn tabulemi v jednotlivých obcích, letáky a barevným průvodcem. V terénu se ale nedozvíte nic.

Ale dost už. Široká vyšlapaná pěšina míří ze sedla k severovýchodu a šikmo po svahu vystoupává středním tempem na hřeben. Ten je porostlý smíšeným lesem s jediným výšečovým výhledem na dvouvrší Čertův mlýn (1205m) – Kněhyně (1257m), před nimiž leží v hřebeni Vsetínských Beskyd osada Benešky a před ní na úpatí Javorníků hřebínek Adamíka (743m). Pěšina se mírně vlní a potkává **památníček** s deskou v upomínku Jana Mece (8.9. 1947 – 28.12. 1981), Mořkov 1981. O pár kroků dál visí na stromě cedule **Sedlo pod Stratencem (1013m)**, odkud vyběhává žlutá značka do slovenské obce Podjavorník (1:05 hod.).

Začíná krátké střední stoupání. Další výšečový výhled směřuje ku Smrku (1276m) s úbočím Vysoké (1024m), po čemž následuje rovinka a opět trošku stoupáte až pod holinou na Stratenci. Tam vás jako první uvítá jednoduchá dřevěná **rozhledna Strateneč**, která patří mezi nejvýše položené rozhledny na Slovensku. Je volně přístupná, vysoká 8m, dostavěna byla v červnu 2008 a k zastřešené vyhlídkové plošině ve výšce asi 5m vede 22 strmých schodů bez zábradlí. Nahoře není moc místa, ale výhled je geniální. Díky tomu, že rozhledna částečně převyšuje stromy, je z ní vidět i na Slovensko, konkrétně na dolinu Papradna, Strážovské vrchy a Malou Fatru. Česká strana je na tom ještě lépe. Tak široké panorama jako na Stratenci lze shlédnout jen z opravdu mála míst v Beskydech. Samozřejmě jsou všechny nejvyšší vrcholy Moravsko-slezských Beskyd řazené hezky vedle sebe – zprava Travný (1203m), Lysá hora (1323m), Smrk (1276m) a kompletní Radhošťský hřbet uvozený Kněhyní (1257m), uprostřed zeje dolík Pusteven (1010m) a levý okraj tvoří Radhošť (1129m) s menší Velkou Polanou (981m) a Černou horou (891m). Na ně bezprostředně navazuje vlnovka Veřovických vrchů. To k Travnému se zprava lepší puchýř Ropice (1083m), jenž jakoby splýval s hraničním hřebenem Polomky (984m). Z něj vyčnívá zejména Malý Polom (1061m) s nezaměnitelnou čupřinou izolovaných smrků, porůstajících tisícovku Nad Kršlí (1002m). Ze země lze potom dohlédnout na pokračování hřebene až po Velký Polom (1067m), v jehož slovenském předhůří zahlédnete ještě samostatné vršky Bahaňa (827m) a Bezejmenný (613m), za nimiž se ve velké dálce zvedá polský Beskid Ślaski. Osídlení Istebny a Koniakowa tam sahá pod vrcholky lysých kopců Ochodzita (895m) a Tyniok (891m), načež silueta hor vystoupává na Gańczorku (909m). Dále se ve střední výšce přes celé panorama táhne pásmo Vsetínských Beskyd. Jejich nejvyšším bodem je Vysoká (1024m), která vystupuje nad jinak nevýrazný profil hřebene a částečně zakrývá Malý Smrk (1173m). Z ní vybíhá do popředí rozsocha (878m) s osadou Na Člověci, napravo zas hlavní hřeben rychle klesá do sedla Třeštík, odkud opět stoupá do závěrečného trojvrší Čarták (953m), Trojačka (938m), Beskydek (953m). Jediným viditelným zástupcem Zadních hor, které navazují na Trojačku, je nenápadný Beskyd (900m). Mimochodem jakoby nad sedlem Třeštík vystupuje malý kousínek tzv. Klokočovské vrchoviny, což je změť relativně samostatných vrcholů nahuštěných mezi údolím Bílé Ostravice a Smrkem. Vše ostatní situované blíže k vám jsou výběžky javornického podcelku Lemešné (950m). Jinak teda malý hřbet mezi vámi a Vysokou se nazývá Lopušná (913m) a ta přes údolí Malých Karlovic sousedí se zatočeným hřebenem Koncové (895m), finišující do Adamíku (743m). Z levé strany Vysoké leží v hřbeni oblá Polana (937m) s výraznou boční rozsochou Miloňová (846m) a roztahaná podhřebenová osada Benešky. Zdánlivě plochý úsek Vsetínských Beskyd se následně dostává k osadě Soláň, obtékající v půlkruhu zalesněný vrchlík Soláně (861m). Od sedla Čarták se pásmo zvedá do Leští (899m), ostře klesá a rychle znova stoupá do dvouvrcholové Tanečnice (912m). Z této oblasti viditelně odbíhá do údolí několik vedlejších, vůči sobě paralelních hřebenů: Hluboká (835m) – Kopencová (762m), Raťkov (853m) – Jeseníková (775m), Zadní Kyčera (808m) – Přední Kyčera (762m) a Papradný (751m). Než výhled z rozhledny zacloní stromy, spatříte na závěr za Tanečnicí ještě Beskyd (892m), zvaný též Vsacký Beskyd. Z plácku pod rozhlednou je vidět pak ještě předsazená Lušovka (875m), Cáb (841m), dlouhé rameno Ochmelova (733m) a zcela vzadu na západě šedivý hrb Kelčského Javorníku (865m), nejvyšší to vrchol Hostýnských vrchů.

Kromě rozhledny se na Stratenci nachází informační tabule, velká mapa, turistický přístřešek, ohniště, lavičky a **památník padlým** z roku 1969 od akademického sochaře Josefa Vajce. Právě přes Strateneč totiž v noci na pátek 4.5. 1945 vstoupila na Moravu osvobozovací vojska 4.ukrajinského frontu po boku příslušníků 3.brigády 1.československého armádního sboru. Tři atypické betonové kříže připomínají 3 příslušníky sboru, kteří zde při přechodu hranic padli – Andreje Rabčana (nar. 9.11. 1922) z Drábska a 2 neznámé vojíny. Všichni tři byli o dva dny později pietně pochováni na místním hřbitově. Ostatní vojáci sestoupili do údolí Pluskovce a osvobodili Malé Karlovice. Za okamžik osvobození Velkých Karlovic se považuje 6hod. ranní, kdy, poté co celý předchozí den ostřelovala ruská armáda děly hlavní silnici v Leskovém, dorazil k měšťanské škole v Karlovicích první ruský transportér.

Rozcestník **Strateneč, památník (1055m)** uvádí časy 1:00 hod. po žluté na Podjavorník a 0:35 hod. do sedla Gežov. Široká stezka záhy mírně stoupá na skutečně nejvyšší kótu Stratence (1055m), schovanou v řídké smrcině. Jakmile ji překonáte, vyjdete opět do volného prostoru a budete se moci zase kochat výhledy. Od Stratence až po Velký Javorník pokrývá nejvyšší polohy Javorníků tráva, která směrem dolů přechází v rozlehlé borůvkové plantáže. Výhled je stejný jako od rozhledny, tedy zprava polský Tyniok, hřeben Polomů, nejvyšší masivy MS Beskyd a celé Vsetínské Beskydy. Na slovenskou stranu vidět není.

Dlouhý vrchol Stratence se mírně vlní a na svém opačném konci vystoupává k vyvýšenině bez jména (1059m). Odtud se při pohledu zpět naskýtá nádherný výhled na zdolanou horskou louku, již dříve popsané panorama Beskyd a jako bonus jsou vidět Hostýnské vrchy, tedy větev Ččetkova (687m), Kelčský Javorník (865m) s Čerňavou (844m), oblast kolem Trojáku nebo masivní Drastihlava (694m).

Sotva tento výhledový vrchol překonáte, okamžitě z druhé strany vykoukne Velký Javorník (1071m) s výběžky Hričovce v pozadí. Velký Javorník působí oproti jiným kopcům na pohled velmi slovensky, jako by ani do Beskyd nepatřil. Jedná se navíc o čistě slovenský vrchol, neboť státní hranice probíhá až cca 600m pod hřebenem. Je to dáno historicky. Oblast Velkých Karlovic byla totiž kolonizována až jako jedna z posledních, takže dokud se přesně neurčily hranice jejího katastru, docházelo k častým územním sporům, a to zejména se Slováky (Uhry), kteří na hřebenových loukách pásali ovce. Největší bitka Karlovjanů se Slováky proběhla roku 1733 na Machůzkách poblíž centra Karlovic. Traduje se, že po boji zůstalo 59 mrtvých (podle úředních

záznamů jen 13). Ke kompromisnímu řešení došlo však až v roce 1734, kdy se hranice Uher přesunuly z hřebene Javorníků na jejich úbočí směrem k Bečvě. Jedinkrát v dějinách se pak vrátily, a to za 2.sv. války, kdy němečtí okupanti potřebovali efektivněji hlídat státní hranice.

Ušlapanou stezkou sejdete do mělkého sedla s ukazatelem **Sedlo Gežov (1040m)**. Za sebou máte zatím cca 2,8km. Červená směrovka ukazuje 0:25 hod. k sedlu za Javorníkem, zelená 4,5km do Tisňav a žlutá podchází pěšinkou vrchol, aby po 0:35 hod. došla do střediska Kasárne. Opoдал se dá schovat pod přístřešek, případně si počíst další nahuštěný info panel. Oči již každopádně směřují k vrcholu, jehož pískovcové čelo porůstá tráva. Pěšina nyní středně stoupá a nabízí opět panoramatické výhledy. Obzor vyznačují 4 hlavní masivy MS Beskyd, vzadu napravo je ještě k zahlédnutí Ropice (1083m), střední pásmo tvoří Vsetínské Beskydy od Beskydku (953m), který lícuje s Travným (1203m), přes Vysokou (1024) až kamsi po Soláň (861m) a v popředí vidíte Lopušnou (913m), narážející ze strany do ramene Bařinky (868m), jenž vyrůstá do opodál vpravo situované Lemešné (950m). Z té pak roste i zadní Homůlka (867m). Z vrcholu Velkého Javorníku se dá dohlédnout od Tanečnice (912m) po Cáb (841m), ale hlavně si můžete prohlédnout kus Javorníků samotných. Na konci hřebenové louky vidíte bezejmenný výhledový vršek (1059m), za ním Strateneč (1055m) a Malý Javorník (1019m). Poslední, očividně hodně vzdálený kopec je Makyta (923m).

Velký Javorník (1071m) je nejvyšším vrcholem v pohoří Javorníků. Najdete tu schránku s vrcholovou knihou a dřevěný **dvouramenný kříž**. Dvouramenný typ kříže zavedli v 1.tis. n.l. byzantští císaři a užívali jej také metropolitě řecké církve. Od nich jej převzali jak velkomoravští věrozvěstové Cyril s Metodějem, tak uherští králové – odtud pochází jeho druhotný název „uherský kříž“ a jeho výskyt na uherských státních symbolech. Po rozpadu Rakouska-Uherska se dvouramenný kříž dostal do státního znaku Maďarska a též Slovenska. Kratší příčné břevno na něm má naznačovat tabulku, na níž dal Pilát napsat „Jesus Nazarenus Rex Iudaeorum“, česky „Ježíš Nazaretský, král židovský“.

Stežka pokračuje z Velkého Javorníku lesem přes několik lučinatých enkláv k východu, kde jde rovinkou až do okamžiku krátkého sešupu, v němž se nachází rozcestník **Sedlo pod Velkým Javorníkem (1050m)**. Žlutá šipka ukazuje k jihu do obce Štiavnik (2:00 hod.), zatímco červená dál sleduje hřeben. Za 00:25 hod. byste se po ní měli dostat na Butorky. Vedle ukazatele stojí opět balvan s kovovou plaketou a textem: „XV. Velký Javorník. Najvyšší vrchol Javorníkov (1019 m.n.m.), na severnom svahu rezervácia na ochranu jedľobukových pralesovitých porastov. Kameň venovala obec Makov.“ Ta chybně udávaná nadmořská výška není překlep. **NPR Velký Javorník** byla vyhlášena 25.4. 1967 na ploše 13,95ha a je nejstarší přírodní rezervací v Kysucích – samotná CHKO Kysuce byla vyhlášena až o 17 let později. Chráněné území se rozkládá v nadmořské výšce 970-1070m a představuje pozůstatek původních jedlo-bukových pralesů s příměsí smrku. Využívá se navíc jako vědeckovýzkumný objekt pro potřeby lesního hospodářství.

Mírně zvlněný terén pokračuje lesem až nad lokalitu Kasárne, kde stežka přichází k hornímu okraji sjezdovky. Můžete se znova krátce pokochat nejvyššími vrcholy Beskyd od Ropice přes Lysou horu po Velký Javorník a pásmo Vsetínských Beskyd. Tady se hlavní hřeben Javorníků stáčí na jihovýchod a širokou svážnicí schází průsekem zhurta dolů. V tu chvíli se ale už koukáte do nitra Slovenska, které se otevírá do jediného pořádného výhledu celé trasy. Zatímco v popředí se mnoha bočními výběžky sune kupředu hřebínek javornické Petrovské Kýčery (975m), za ním se již profiluje Malá Fatra. Nejdřív uvidíte její „lučanskou“ část, jejíž nejvyšší partie tvoří slitina čtyř plochých travnatých vrcholů: zprava Martinské hole (1442m), Vidlica (1466m), Velká lúka (1476m) a Křížava (1453m), na níž stojí dva vysílače. Zatímco od Martinských holí doprava pokračuje masiv viditelně jen do výrazného sedla a vystoupává z něj na Hornou lúku (1299m), od Křížavy doleva je vidět i zbytek hřebene. Ten klesá přes Zázrivou (1406m) na Dlhú lúku (1305m), stoupá zostrá na známý vrchol Minčol (1364m) a odtud kaskádovitě padá do úzkého průsmyku řeky Váh u obce Strečno. Samotný průsmyk vidět bohužel není, neboť jej cloní ostrý vršek Kojšová (743m). Proti němu přes řeku pak stojí malá Gábrišová (564m), která vystoupává zostrá do Jedľoviny (1035m) a přechází do hlavního hřebene Malé Fatry. Nutno se však ještě pozastavit u průsmyku, neboť v jeho přesné linii lze za dobrého počasí zahlédnout též část Nízkých Tater. Hlavní hřeben Malé Fatry začíná na nenápadném Suchém (1468m), následuje Strateneč (1513m), sedlo Priehyb (1462m) a první výrazný skalnatý vrchol Malý Kriváň (1671m), který od sedla Buben vystoupává do nejvyššího malofatranského vrcholu Velký Kriváň (1709m). Za jeho špicí nalevo se nachází sotva patrné Snilovské sedlo, následuje Chleb (1647m), vršík Hromové (1636m) a prohnuté dvouvrcholové Steny (1572m, 1535m) zakončené Poludňovým grúnem (1460m). Zdánilivě samostatně stojí dál v hřebeni Stoh (1608m) se svou typickou šterbinou, sedlem Medziholie oddělený od skalnatého Velkého Rozsutce (1609m). V linii sedla Medziholie vyčuhuje v dáli špička Velkého Choče (1608m). Po levé straně Velkého Rozsutce ční závěrečný zub výrazně menšího skalnatého Malého Rozsutce (1343m) a v jejich předhůří stojí rozeseť pár menších horských útvarů jako Okružlica (932m), izolovaná ostrá Magura (921m) či podobně tvarovaný Pupov (1096m). Sejdete-li průsekem kapánek níž, vyprofiluje se výhled k Rozsutcům ještě lépe a za dobrého počasí vystoupí na obzoru za nimi Západní Tatry. Přímou s Malým Rozsutcem lícuje konkrétně mohutný Baranec (2184m), vlevo od něj se zubí Baníkov (2178m), opodál čouhá sotva zřetelný vrchlík Bystré (2248m) a více nalevo také Salatín (2047m). Z nižších poloh průseku je krátce vidět i pohoří Oravská Magura s úvodním oblým Minčolem (1396m).

Díky mýcení jsou **Butorky (982m)** vidět s předstihem. Z Kasáren na ně vede asfaltová silnice, u níž stojí horský hotel a přímo v sedle se nachází ukazatel. Můžete se odtud vydat silnicí po zelené na Kasárne (0:10 hod.) nebo opačným směrem do ráztoky Štiavnik (1:25 hod.). V případě návratu po červené zpět je to 2:20 hod. na Malý Javorník, ovšem směrem dopředu vás čeká po 0:40 hod. už jen sedlo pod Hričovcom a po 1:15 hod. cílové sedlo pod Lemešnou. V českých jednotkách je to asi 1,9km a 3,7km.

Vyježděná lesní stezka pokračuje rovně přes cestu a táhne se krátce okrajem lesa, než do něj plně vstoupí. Rovinka přechází v pozvolné stoupání, až se dostane k výhledové kótě (1031m), kde se z hřebenových luk opět podíváte na Beskydy. Jako první lze v podhůří spatřit karlovské údolí Podřaté poblíž zaústění Tisňavského potoka, za ním kopec Oslové (841m) s četnými vrcholovými lysinami, v hlavním hřebeni Vsetínských Beskyd vrch Kotlová (869m), dílek osady Pálenice, Soláň (861m) s velkou stejnojmennou osadou a úplně za nimi vlnovku Veřovických vrchů (917m). Pak se výhled stočí víc k západu na blízkou Lopušnou (913m) s vykousnutou loukou nad osadou Příschlop, v sousedství se hrbolátí Koncová (895m) a velmi daleko v jejím směru se nachází šedivá linka Hostýnských vrchů s krajním Kelčským Javorníkem (865m). Mezi stromy samozřejmě prosvítají i další kopce. S Velkým Javorníkem za zády překročíte nejvyšší bod a mírné klesání vás za chvíli přivede do lučinatého sedla s půlkruhovým výhledem. Zprava se k údolí Podřatého tiskne hřbíték Lemešná (950m), Bařinka (868m), Buřanov (788m), za ním se přes údolí Vsetínské Bečvy táhnou celozalesněná Miloňová (846m), Osloveček (723m) s travnatým hřbetem, pásmo „Vsetínek“ cca od Lušovky (875m) přes dvouvrcholovou Tanečnici (912m), Soláň (861m), osadu Benešky a trojúhelníkovou Vysokou (1024m) až po Čarták (953m) s rozhlednou a Trojačku (938m). Na pozadí toho všeho se pak vypínají MS Beskydy zastoupené zprava Travným (1203m), Lysou horou (1323m), Smrkem (1276m) a Radhošťským hřbetem.

Červená značka následuje širokou lesní stezku, jež směřuje pod hřeben a záhy středně klesá do sedla, aby stejným úhlem vzhůru překonala další bezejmennou kótu (cca 1030m). Z ní je už vidět oblý Hričovec (1062m), druhý nejvyšší vrchol Javorníků. Klesnete do sedla, kde stojí kryté odpočívadlo, panel s turistickou mapou a cedule **Sedlo pod Hričovcom (960m)**. Příští rozcestník na červené značce je vzdálený jen 0:15 hod. a po modré byste pro změnu došli přes sousední tisícovku Čemerka (1052m) do lokality Nad Zápachou (1:15 hod.). Stezka již dál nestoupá. Při okraji hustého smrkového lesa leží „info balvan“, tentokrát bez viditelné cedulky s infem. Zajímavá na tomto místě může být snad jen informace, že se na severovýchodní straně Hričovce rozkládá od roku 1988 přírodní rezervace o rozloze 21,12ha, chránící původní les se vzácnými bylinami. Relativně nižší bohatost přírodních hodnot PR Hričovce zvyšuje jeden z pramenů řeky Kysuce.

Široká svážnice míří do lesa, kde za pár okamžiků mají upravenou **Javornickou studničku**. Pramen v ní je vydatný, voda pitná a slovenští ochránci o studánku dobře pečují. Od roku 2013 ji na jaře symbolicky otevírají děti z Velkých Karlovic a Makova. Drobný potůček ze studničky se o zhruba 2km dál vlévá do Lemešné a míří spolu s vodami Podřatého potoka do Vsetínské Bečvy.

Střední až mírné klesání vysokým smrkovým lesem vás přivede k ukazateli **Pod Soliskom (900m)**, odkud vybíhá do sedla mezi Hričovcem a Soliskem žlutá značka, aby po 0:20 hod. dosáhla zmiňovaného pramene Kysuce. Do cíle červeně značené hřebenovky chybí také už jen 0:20 hod. Musíte se jen vydat vyježděným bahnitým korytem zoztra dolů na plochý hřbet s loukou. Tady, Bůh ví proč, značka opouští stezku a vrhá se na pár desítek kroků vlevo do lesa, odkud se posléze na stejnou stezku vrací. Středním klesáním se pak již dostanete na cílovou louku, kterou stačí jenom podél lesa přejít. Dole u silnice vás čeká rozcestník **Sedlo pod Lemešnou (800m)**, jenž nabízí pokračování po červené značce do Makovského průsmyku (5,5km), po žluté k autobusu do Podřatého (3km) a též pochopitelně po hřebeni nazpět. Nutno dodat, že součet dílčích vzdáleností od počátku trasy vychází časově na 3:15 hod., úplně stejně jako v opačném směru, čemuž se těžko věří, když je tu skoro dvojnásobné převýšení. Vzdálenostně vychází celá trasa na 9km.

Sedlo pod Lemešnou, označované též jako Pindula, se nalézá na slovenské straně hranice a je z něj krásný výhled na východní předhůří Javorníků. Nejlépe lze identifikovat Bukovou (803m), z jejíhož vršku čouhá pruhovaný vysílač. Od ní doprava se nachází jeden brdek bez jména (926m) a Papajova Kykula (966m), nalevo zase bezejmenný výběžek (863m) masivu Lemešné. Hodně vzaďu za Bukovou stojí dva překrývající se kopce, přičemž bližší Klinkovský vrch (705m) má v popředí holinu a pod vrcholem (787m) toho vzdálenějšího svítí z lesa bílá věž kostela Panny Marie Matky Cirkvi, dostavěného v říjnu 2015 na poutním místě Živčáková. Úplně na obzoru se rozpiná Turzovská vrchovina. Mimochoodem v sedle u rozcestníku leží balvan s kovovou plaketou a vyrytým textem: „Sedlo Pindula. Setkává se tu hřeben Vsetínských vrchů a Javorníků. Výhled na osadu Kopanice. Kámen věnovala obec Velké Karlovice.“ Nuž, Lemešná patří ještě do Javorníků, ale co – na (ne)kvalitě Naučné stezky Javorníky to už příliš neubere.

Mimochoodem, máte-li zájem, sejděte po značce přes silnici do lesa, kde je situován kamenný **památník** s kovovou deskou: „Na paměť přechodu I. čs. part. brig. J. Žižky ze Slovenska na Moravu dne 28.IX. 1944.“ Podobně jako na Stratenci se i zde odehrál vojenský střet s německými okupanty, stalo se to ale o půl roku dříve než tam. Zmiňované Partyzánské brigádě Jana Žižky tehdy veleli por. Ján Ušiak (30 let) a kpt. Rudé armády Dajan Bajanovič Murzin (24 let). Šlo o vojenskou jednotku, k níž se přidávali i „civilové“ a vytvořili tak postupně největší skupinu vedoucí partyzánský boj proti německým okupačním silám na Moravě. Brigáda Jana Žižky byla vysazena v srpnu 1944 na území Slovenska, kde se podílela na několika operacích, a pak byla začátkem září velitelstvím vyslána na pomoc moravským odbojářům. V noci na 22.9. se partyzáni

pokusili o první přechod hranic. Bez problémů překonali hřeben a sestoupili do údolí Tisňav, kde se rozhodli přepadnout německou celní stanicí. Byla to první partyzánská akce na území Velkých Karlovic, jenže se nepovedla. Zahynul jeden mladý partyzán a velitel stanice. Ani druhý pokus o přechod hranice se partyzánům nepovedl. Dne 25.9. kolem 9hod. ráno vyrabovali místní hájovnu, při čemž byli zpozorováni německou hlídkou. Ta za přispění vojenských posil kolonu lidí s ukradeným dobyt看em přepadla a kulometnou palbou je během pár hodin vytlačila z lokality Světlá zpátky do sedla pod Lemešnou. Tu pak došlo mezi 16-18hod. k největším přestřelkám a partyzánská brigáda byla nucena opět ustoupit na Slovensko. Podle oficiálních údajů zahynul pouze slovenský partyzán Alexander Zábojník a velitel celníků, zapálený nacist Paul Weiss. Tento střet se považuje za největší ozbrojený konflikt na území protektorátu za celé období 2.sv. války, nepočítaje osvobozovací boje z jara 1945. No třetí pokus o průnik na Moravu si už partyzáni dobře rozmysleli a rozdělili se do menších skupin. První výběrové skupině asi 60 osob velel 24-letý venkovský učitel tatarské národnosti Murzin. Zatímco 28.9. vedl své lidi do sedla pod Lemešnou, 18-letý karlovský kominický tovaryš František Tomek prošel přes zdvojenou německou stráž měšťanské školy a uložil celníkům do komína časovanou nálož. Ta vybuchla večer kolem 18hod. a vybila všechna okna v domě. Nikdo nebyl zraněn ani zabit, jenom to přilákalo pozornost Němců a Murzinova skupina se tak mohla přesunout bez jediného výstřelu. Zpráva o přechodu partyzánů se velmi rychle roznesla a hned druhý den se v Karlovicích objevil samotný K.H. Frank. Rozzuřený protektor chtěl podle neověřených údajů zpočátku celou obec vyhladit jako Lidice, ale od svého plánu ustoupil.